

Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Kongre bildirilerinin analizi ve yayımlanma oranları

Analysis and publication rate of the presentations at the Turkish National Otorhinolaryngology and Head and Neck Surgery meetings

Dr. Taner Kemal Erdağ, Dr. Mehmet Durmuşoğlu, Dr. Ali Oğuz Demir,
Dr. Ersoy Doğan, Dr. Ahmet Ömer İkiz

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

Amaç: Bu çalışmada Türk Ulusal Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi (TKBB ve BBC) kongrelerinde sunulan bildirilerin analizi ve yayın oranları değerlendirildi.

Gereç ve Yöntemler: 2008, 2009 ve 2010 yıllarının TKBB ve BBC kongreleri çalışmaya alındı. Kongrelerin bildiri özet CD'lerinden sözlü bildiriler ile posterlerin sayıları, konuları, tipleri (klinik araştırma, deneysel çalışma, olgu sunumu) ve çalışmanın yapıldığı kurumların dökümü yapıldı. Hakemli dergilerde makaleye dönüştürülen bildiriler uluslararası düzeyde Pubmed arama motoru, ulusal düzeyde ise Türk Medline ve Ulakbim ulusal veri tabanı arama motorları kullanılarak araştırıldı. Bildirilerin kongrelerde sunulmaları ile yayımlanmaları arasında geçen süre saptandı. Science citation index (SCI), genişletilmiş SCI (SCI-E), PubMed ve Türkiye atıf dizini göz önüne alınarak, makalelerin yayımlanma tarihlerine göre dergilerin dağılımları belirlendi.

Bulgular: Üç TKBB ve BBC kongresinde sunulan bildirilerin toplam sayısı 1454 idi ve posterler tüm bildirilerin %75.4'ünü oluşturuyordu. Olgu sunumları tüm bildirilerin %53.2'sini oluştururken, araştırma ve deneysel çalışmalar için oranlar sırası ile %43 ve %3.8 idi. Sözlü bildirilerin %88'inin araştırma çalışmalarını içerdiği, posterlerin %70.3'ünün olgu sunumları olduğu belirlendi. Bildirilerin kaynakları sırası ile %51.6, %44.3, %3 ve %1.1 oranları ile üniversite hastaneleri, eğitim hastaneleri, diğer ulusal kurumlar ve yurtdışı kurumlar idi. Bildirilerin yayına dönüştürülme oranı %21.9 olarak bulundu. Sözlü bildirilerde oran %37.3, posterlerde ise %17 idi (p=0.00). Yayımlanan 319 makalenin tümü için, sunumdan yayımlanmaya kadar geçen ortalama süre 18.6 aydı. Makalelerin %62.7'si uluslararası, %37.3'ü ise ulusal dergilerde yayımlanmıştı. Sözel bildirilerin yayına dönüştürülme oranı posterlerden fazla idi (p=0.00).

Sonuç: Ülkemizde TKBB ve BBC kongreleri ile ilgili yapılan ilk çalışmada, bildiri sayısının fazla olmasına karşın, bildirilerin yayına dönüştürülme oranının benzer uluslararası otorinolarenoloji ve diğer disiplinlerin yıllık toplantıları ile karşılaştırıldığında düşük olduğu görüldü. Bilimsel toplantılarımızın kalite ve başarısı bazı özel önlemler ile artırılabilir.

Anahtar Sözcükler: Bibliyometri; kongre; sözlü bildiri; kulak burun boğaz; poster; yayımlanma oranı.

Objectives: This study aims to evaluate the analysis and publication rates of presentations presented at the Turkish National Otorhinolaryngology and Head & Neck Surgery (TNORL and HNS) meetings.

Materials and Methods: The TNORL and HNS meetings of 2008, 2009 and 2010 were included in the study. The number, subjects, types (clinical study, experimental study, case report) and institutions of the oral presentations and posters were documented using the abstract CD's of the meetings. The conversion rate of presentations into the full-text articles in the peer-reviewed journals were reviewed through the search engines Pubmed for the international indexes and Türk Medline and Ulakbim for the national ones. The time from presentation in the meetings to publication was determined. The distribution of journals according to the publication dates of the articles were evaluated in terms of the Science citation index (SCI), SCI expanded (SCI-E), PubMed and Turkish citation index.

Results: The total number of presentations submitted in the three TNORL and HNS meetings was 1,454 and posters accounted for 75.4% of all presentations. While case reports were 53.2% of the total presentations, the ratios were found to be 43% and 3.8% for the research and experimental studies, respectively. Of the oral presentations, 88% included research studies, whereas 70.3% of the posters were case reports. The origin of the presentations was university hospitals, education hospitals, other national institutions, and international institutions with ratios of 51.6%, 44.3%, 3% and 1.1%, respectively. The conversion rate of presentations into the full-text articles was found as 21.9%. The rate was 37.3% for oral presentations and 17% for the posters (p=0.00). For all of the 319 published papers, the overall mean time from presentation to publication was 18.6 months. While 62.7% of the articles were published in international journals, 37.3% were published in national journals. The conversion rate of oral presentations into publications was higher than the posters (p=0.00).

Conclusion: The first study related to TNORL and HNS meetings in Turkey revealed that, although the quantity of presentations was high, the rate of conversion into the full-text journal articles was lower compared to the similar international annual meetings held by otorhinolaryngology or other disciplines. The quality and success of our scientific meetings can be enhanced with some particular precautions.

Key Words: Bibliometric; congress; oral presentation; otorhinolaryngology; poster presentation; publication rate.

Sağlık alanındaki ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılar, sürekli eğitimin bir parçası olup hekimlerin bir araya gelerek güncel araştırma sonuçlarını paylaştıkları önemli organizasyonlardır. Bilimsel paylaşım ve yeni bilgilerin duyurulması, toplantılardaki sözlü bildiriler ve posterler aracılığı ile sağlanır. Sunulan araştırma sonuçlarının geçerlilik kazanabilmesi ise hakemli dergilerde yayımlanmaları ile ilişkilidir. Bilimsel araştırmaların kayıt altına alınması, sonuçlarının öneminin ortaya konması ve daha geniş kitlelere ulaştırılabilmesi makale haline dönüştürülmeleri ile mümkün olur.^[1-4] Literatürde farklı branşlara ait ulusal ve uluslararası toplantılarda sunulan bildirilerin yayına dönüştürülmesini araştıran çalışmalar vardır.^[2,4-7] Bu konuda branşımıza yönelik sadece beş çalışma vardır ve bunların üçünde Amerika, birinde ise İngiltere'de düzenlenen kulak burun boğaz (KBB) toplantılarında sunulan bildirilerin yayına dönüştürülme oranları araştırılmıştır.^[1,3,8,9] Son çalışma ise ülkemizde yapılmış ve ulusal rino-loji kongreleri bu açıdan değerlendirilmiştir.^[10]

Bu çalışmada branşımızla ilgili bilimsel ve katılım sayısı açısından en kapsamlı bilimsel toplantı olan Ulusal Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi (TKBB ve BBC) kongrelerinde sunulan bildirilerin analizi yapılarak yayına dönüştürülme oranları araştırılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Çalışmaya 2008, 2009 ve 2010 yıllarında düzenlenmiş TKBB ve BBC kongreleri alındı. Bu kongrelerin bildiri özet CD'lerinden yararlanılarak kongrelerdeki sözlü bildiri ve poster sayılarının, çalışma konularının, çalışma tiplerinin (klinik araştırma, deneysel çalışma, olgu sunumu) ve çalışmaların yapıldığı kurumların [üniversite, eğitim hastanesi, diğer (devlet hastanesi, özel hastane, serbest hekim) ve yabancı kurum] dökümü yapıldı. Daha sonra bildirilerdeki ilk isim, başlık ve çalışma ile ilgili anahtar sözcükler göz önüne alınarak, hakemli dergilerde makaleye dönüştürülen bildiriler uluslararası düzeyde PubMed arama motoru, ulusal düzeyde ise Türkmedline ve Ulakbim ulusal veri tabanı arama motorları kullanılarak 1 Temmuz 2013 tarihinde sonlanacak şekilde araştırıldı. Science Citation Index Expanded (SCI-E) kapsamında yer almalarına karşın PubMed arama motoru ile taranamayan iki derginin (The Journal of International Advanced Otolaryngology ve Sprache Stimme Gehör) yayınları ise manuel olarak tarandı.

Kongrelerde sunulmadan önce yayına dönüştürülen bildiriler, hemşirelik konusundaki bildiriler ve orijinal çalışma tasarımı ile hipotez açısından bildiri ile yayın arasında farklılığın söz konusu olduğu yayınlar çalışmaya dahil edilmedi. Bildiri ile yayın arasında başlık, yazar sıralaması, yazar sayısı ya da çalışılan hasta veya denek sayısı gibi gereç ve yöntem bölümünü ilgilendiren alanda gözlemlenen farklılıklar belirlenerek listelendi. Bildirilerin kongrelerde sunumları ile yayımlanmaları arasında geçen süre saptandı.

Science citation index (SCI), SCI-E, PubMed ve Türkiye atıf dizini göz önüne alınarak, makalelerin yayın tarihlerine göre dergilere dağılımları belirlendi. Bu sırada dergiler ulusal ve uluslararası olmak üzere ikiye ayrıldı. Uluslararası dizinlerce taranan ulusal dergiler ulusal dergiler grubunda kalacak şekilde değerlendirmeye alındı. Elde edilen verilerin istatistiksel analizi için Pearson ki kare testi kullanıldı. İstatistiksel analizler SPSS Windows için 15.0 versiyon (SPSS Inc., Chicago, Illinois, USA) istatistik paket programı kullanılarak yapıldı ve kullanılan tüm analizlerde $p < 0.05$ değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

Kongrelerden önce yayımlanan branşımızdaki altı ve hemşirelik konularındaki dört sunum çıkarıldıktan sonra çalışmaya konu olan üç TKBB ve BBC kongresinde sunulan toplam poster ve sözlü bildiri sayısı 1454 olarak saptandı. Tüm bildirilerin %75.4'ünü posterlerin oluşturduğu ve poster sayısının sözel bildiri sayısına göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde daha fazla olduğu saptandı ($p=0.02$) (Tablo 1).

Tablo 1. Yıllara göre bildirilerin dağılımı

	Sözlü Bildiri	Poster	Toplam
2008			
Sayı	109	286	395
Yüzde	27.6	72.4	100.0
2009			
Sayı	119	452	571
Yüzde	20.8	79.2	100.0
2010			
Sayı	129	359	488
Yüzde	26.4	73.6	100.0
Toplam			
Sayı	357	1097	1454
Yüzde	24.6	75.4	100.0

Tablo 2. Yıllara göre bildiri konularının dağılımı

	Genel	Baş-boyun	Larengoloji/ foniatri	Otoloji/ nörootoloji	Pediyatrik otolarenoloji	Rinoloji/ alerji	Fasiyal estetik	Uyku bozukluğu	Toplam
2008									
Sayı	13	143	20	101	21	78	9	10	395
Yüzde	3.3	36.2	5.1	25.6	5.3	19.7	2.3	2.5	100.0
2009									
Sayı	56	161	44	146	23	107	19	15	571
Yüzde	9.8	28.2	7.7	25.6	4.0	18.7	3.3	2.6	100.0
2010									
Sayı	69	142	35	98	26	94	7	17	488
Yüzde	14.1	29.1	7.2	20.1	5.3	19.3	1.4	3.5	100.0
Toplam									
Sayı	138	446	99	345	70	279	35	42	1454
Yüzde	9.5	30.7	6.8	23.7	4.8	19.2	2.4	2.9	100.0

Her üç kongrede de bildiriler genel, baş boyun, larengoloji/foniatri, otoloji/nörootoloji, pediyatrik otolarenoloji, rinoloji/alerji, fasiyal estetik ve uyku bozuklukları olarak aynı sekiz başlık altında sınıflandırılmıştı. Toplamda ve her üç kongrenin bağımsız değerlendirilmesinde en çok bildiri baş/boyun konusunda yer alırken bunu sırası ile otoloji ve rinoloji izlemekte idi. Yıllara ve konu başlıklarına göre bildirilerin dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tüm bildirilerin 53.2'sini olgu sunumları, %43'ünü klinik araştırmalar ve %3.8'ini de deneysel çalışmalar oluşturmaktaydı. Çalışma tiplerinin yıllara göre dağılımı ayrıntılı olarak Tablo 3'te verilmiştir. Bildiri türüne göre çalışmaların tip-

lerine bakıldığında, sözlü bildirilerin %88'ini klinik araştırmaların, posterlerin ise %70.3'ünü olgu sunumlarının oluşturduğu belirlendi (Tablo 4).

Kurumlar açısından yapılan değerlendirmede bildirilerin %51.6'sının üniversite, %44.3'ünün eğitim hastaneleri, %3'ünün diğer kurumlar ve %1.1'inin yurtdışı kurumlardan yapıldığı saptandı. Yıllara göre bildirilerin kurumlara dağılımı Tablo 5'te yer almaktadır. Bildiri türüne göre kurumların bildiri sayıları ise Tablo 6'da verilmiştir.

Bildirilerin yayına dönüştürülmesi oranı toplamda %21.9 olarak bulunurken, bu oran sözlü bildirilerde %37.3, posterlerde ise %17 idi. İki bildiri türü arasında yayına dönüştürülme oranı açısından istatistiksel anlamlı farklılık saptandı ($p=0.00$). Bildirilerin türlerine göre yayımlanma oranları Tablo 7'de, yıllara göre yayımlanma oranları ise

Tablo 3. Yıllara göre çalışma tiplerinin dağılımı

	Klinik araştırma	Olgu sunumu	Deneysel çalışma	Toplam
2008				
Sayı	174	208	13	395
Yüzde	44.1	52.7	3.3	100.0
2009				
Sayı	240	307	24	571
Yüzde	42.0	53.8	4.2	100.0
2010				
Sayı	211	259	18	488
Yüzde	43.2	53.1	3.7	100.0
Toplam				
Sayı	625	774	55	1454
Yüzde	43.0	53.2	3.8	100.0

Tablo 4. Bildiri türlerine göre çalışma tiplerinin dağılımı

	Klinik araştırma	Olgu sunumu	Deneysel çalışma	Toplam
Sözlü bildiri				
Sayı	314	3	40	357
Yüzde	88.0	0.8	11.2	100.0
Poster				
Sayı	311	771	15	1097
Yüzde	28.4	70.3	1.4	100.0
Toplam				
Sayı	625	774	55	1454
Yüzde	43.0	53.2	3.8	100.0

Tablo 5. Yıllara göre bildirilerin yapıldıkları kurumların dağılımı

	Yayımlanma durumu				Toplam
	Üniversite hastaneleri	Eğitim hastaneleri	Diğer	Yabancı	
2008					
Sayı	206	176	12	1	395
Yüzde	52.2	44.6	3.0	0.3	100.0
2009					
Sayı	297	251	16	7	571
Yüzde	52.0	44.0	2.8	1.2	100.0
2010					
Sayı	247	217	16	8	488
Yüzde	50.6	44.5	3.3	1.6	100.0
Toplam					
Sayı	750	644	44	16	1454
Yüzde	51.6	44.3	3.0	1.1	100.0

Tablo 8'de yer almıştır. Yayına dönüştürülen 319 bildirinin kongrelerde sunulması ile yayına dönüştürülmesi arasında geçen süre 1-56 ay olup, ortalama süre 18.6 ay olarak saptandı. 2008, 2009 ve 2010 kongreleri için bu süre sırasıyla 20.8, 18 ve 16.8 ay idi.

Kurumlar göz önüne alındığında sunulan bildirilerin yayına dönüştürülme oranları üniversite hastanelerinde %21.3, eğitim hastanelerinde ise %23 olarak bulundu (Tablo 9). Bildiri sayısının oldukça az olduğu diğer ve yabancı kurumlar göz ardı edildiğinde bu oranlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık saptanmadı (p=0.46). Bildirilerin tipleri ve yayımlanma oranlarına bakıldığında 55 bildiri ile en küçük grubu oluşturan deneysel çalışmalarda oranın %45.5 olduğu, bunu

Tablo 7. Bildirilerin yayımlanma oranları

	Yayımlanma durumu		
	Yayımlandı	Yayımlanmadı	Toplam
Sözlü Bildiri			
Sayı	133	224	357
Yüzde	37.3	62.7	100.0
Poster			
Sayı	186	911	1097
Yüzde	17.0	83.0	100.0
Toplam			
Sayı	319	1135	1454
Yüzde	21.9	78.1	100.0

Tablo 6. Kurumların bildiri türü dağılımı

	Yayımlanma durumu		
	Sözlü bildiri	Poster	Toplam
Üniversite hastaneleri			
Sayı	175	575	750
Yüzde	23.3	76.7	100.0
Eğitim hastaneleri			
Sayı	171	473	644
Yüzde	26.6	73.4	100.0
Diğer			
Sayı	4	40	44
Yüzde	9.1	90.9	100.0
Yabancı			
Sayı	7	9	16
Yüzde	43.8	56.2	100.0
Toplam			
Sayı	357	1097	1454
Yüzde	24.6	75.4	100.0

%25.8 ile klinik araştırmaların ve %17.2 ile olgu sunumlarının izlediği belirlendi (Tablo 10).

Yayına dönüştürülen 319 bildirinin yayımlandığı dergiler incelendiğinde çalışmaların %62.7'sinin uluslararası, %37.3'ünün ulusal dergilerde yayımlandığı belirlendi. Sözel bildirilerin uluslararası dergilerde yayımlanma oranı posterlere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede daha fazla idi (p=0.00) (Tablo 11). Araştırma tiplerine göre yayımlanan dergiler ele alındığında, deneysel çalışmaların %88, klinik araştırmaların %63.4 ve olgu sunumlarının da %57.1 oranında uluslararası

Tablo 8. Bildirilerin yıllara göre yayımlanma oranları

	Yayımlanma durumu		
	Yayımlandı	Yayımlanmadı	Toplam
2008			
Sayı	111	284	395
Yüzde	28.1	71.9	100.0
2009			
Sayı	107	464	571
Yüzde	18.7	81.3	100.0
2010			
Sayı	101	387	488
Yüzde	20.7	79.3	100.0
Toplam			
Sayı	319	1135	1454
Yüzde	21.9	78.1	100.0

Tablo 9. Kurumlara göre bildirilerin yayımlanma oranları

	Yayımlanma durumu		
	Yayımlandı	Yayımlanmadı	Toplam
Üniversite hastaneleri			
Sayı	160	590	750
Yüzde	21.3	78.7	100.0
Eğitim hastaneleri			
Sayı	148	496	644
Yüzde	23.0	77.0	100.0
Diğer			
Sayı	10	34	44
Yüzde	22.7	77.3	100.0
Yabancı			
Sayı	1	15	16
Yüzde	6.2	93.8	100.0
Toplam			
Sayı	319	1135	1454
Yüzde	21.9	78.1	100.0

dergilerde yayımlandığı görüldü (Tablo 12). Yayınların yer aldığı dergilerin daha detaylı incelenmesinde, toplam 319 yayının sırasıyla 108'inin SCI-E, 97'sinin SCI, 70'inin Türkiye atıf dizini ve 44'ünün de PubMed kapsamında bulunan dergilerde yer aldığı saptandı (Tablo 13). Yıllara göre yayınların yer aldığı dergilerin dizinlere dağılımı Tablo 14'te verilmiştir.

Bildiri ve üretilen 319 yayının karşılaştırılmasında, 49 yayında (%15.4) başlığın, 163 yayında (%51.1) yazar sıralamasının değiştiği, 99 yayında (%31) yazar sayısının arttığı, 29 yayında (%9.1) yazar sayısının azaldığı, 46 yayında ise (%14.4) çalışılan hasta ya da örnek sayısının arttığı saptandı.

Tablo 11. Bildirilerin yayımlandıkları dergilerin dağılımı

	Yayımlanma durumu		
	Ulusal	Uluslararası	Toplam
Sözlü bildiri			
Sayı	37	96	133
Yüzde	27.8	72.2	100.0
Poster			
Sayı	82	104	186
Yüzde	44.1	55.9	100.0
Toplam			
Sayı	119	200	319
Yüzde	37.3	62.7	100.0

Tablo 10. Çalışma tiplerine göre yayımlanma oranları

	Yayımlanma durumu		
	Yayımlandı	Yayımlanmadı	Toplam
Klinik araştırma			
Sayı	161	464	625
Yüzde	25.8	74.2	100.0
Olgu sunumu			
Sayı	133	641	774
Yüzde	17.2	82.8	100.0
Deneysel çalışma			
Sayı	25	30	55
Yüzde	45.5	54.5	100.0
Toplam			
Sayı	319	1135	1454
Yüzde	21.9	78.1	100.0

Yayınlara 103'ünde (%32.2) bildiri ile yayın arasında herhangi bir fark gözlenmedi.

TARTIŞMA

Bilimsel toplantıların amacı aynı alanda çalışan kişilerin fikir ve bilgi paylaşımında bulunmasını sağlayarak, yeni bilgilerin ve araştırma sonuçlarının hızlı bir şekilde duyurulmasına aracılık etmektir. Bu amaçla sözlü bildiriler ve posterlerden yaygın bir biçimde yararlanılsa da özet kapsamında değerlendirilerek toplantılarda sunulmasına izin verilen bildirilerdeki bilgiler ancak bilimsel makaleye dönüştürüldüğünde gerçek değerini kazanır. Bir bildiride sunulan çalışmanın hakemli

Tablo 12. Yayına dönüştürülen bildirilerin tiplerine göre yayımlandıkları dergilerin dağılımı

	Yayımlanma durumu		
	Ulusal	Uluslararası	Toplam
Klinik araştırma			
Sayı	59	102	161
Yüzde	36.6	63.4	100.0
Olgu sunumu			
Sayı	57	76	133
Yüzde	42.9	57.1	100.0
Deneysel çalışma			
Sayı	3	22	25
Yüzde	12.0	88.0	100.0
Toplam			
Sayı	119	200	319
Yüzde	37.3	62.7	100.0

Tablo 13. Yayınların yer aldığı dergilerin dizinlere dağılımı

	SCI	SCI-E	PubMed	Türkiye Atıf Dizini	Toplam
Ulusal dergi					
Sayı	0	7	42	70	119
Yüzde	0.0	5.9	35.3	58.8	100.0
Uluslararası dergi					
Sayı	97	101	2	0	200
Yüzde	48.5	50.5	1.0	0.0	100.0
Toplam					
Sayı	97	108	44	70	319
Yüzde	30.4	33.9	13.8	21.9	100.0

SCI: Science Citation Index; SCI-E: Science Citation Index Expanded.

bir dergide yayımlanmak üzere kabul edilmesi ancak araştırma, tasarım, metodoloji ve sonuçları açısından yayımlanmaya değer bilgi içermesi ile mümkündür.^[1,2,5,8,11] Öte yandan toplantılarda sunulan bildirilerin tıp dizinlerinde yer almamaları yanı sıra hakemli dergilerin makalelerinde kaynak olarak gösterilememeleri de önemli içeriğe sahip bildirilerin yayına dönüştürülmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.^[12]

Günümüzde birçok branşın önemli toplantılarında sunulan bildirilerin yayına dönüştürülme oranları araştırılmıştır.^[2,4-7,10,11] Bu araştırmaların yapılmasındaki temel amaç toplantılarda sunulan bilginin kalitesini değerlendirmektir.^[1,3-5,10,12]

Tablo 14. Yıllara göre yayınların yer aldığı dergilerin dizinlere dağılımı

	2008	2009	2010	Toplam
SCI				
Sayı	34	28	35	97
Yüzde	35.1	28.9	36.1	100.0
SCI-E				
Sayı	40	42	26	108
Yüzde	37.0	38.9	24.1	100.0
PubMed				
Sayı	15	15	14	44
Yüzde	34.1	34.1	31.8	100.0
Türkiye Atıf Dizini				
Sayı	22	22	26	70
Yüzde	31.4	31.4	37.1	100.0
Toplam				
Sayı	111	107	101	319
Yüzde	34.8	33.5	31.7	100.0

SCI: Science Citation Index; SCI-E: Science Citation Index Expanded.

Sunulan bilginin yararlı ve kaliteli olması halinde yayına dönüştürülebileceğinden yola çıkılarak, toplantıların kalite ve başarısını değerlendirilmede bildirilerin yayına dönüştürülme oranlarının önemli olduğu savunulmaktadır. Buna göre sunulan bildirilerin yayına dönüştürülme oranları ortalamanın altında kaldığında, toplantı kalitesi de olumsuz etkilenmektedir.^[1,4,5,12] Öte yandan bu oranların saptanması kongre düzenleyicileri için önemli geribildirimler sağlayarak, daha sonraki toplantılara yönelik gerekli önlemlerin alınmasını mümkün kılar.^[1]

Çeşitli branşların bilimsel toplantılarında sunulan bildirilerin yayına dönüştürülme oranları %11-78 arasında çok geniş bir yelpazede yer almaktadır.^[5,8,13,14] Scherer ve ark.nın^[15] gerçekleştirdikleri Cochrane analizinde, literatürde yer alan 79 yayındaki 29729 bildirinin yayına dönüşme oranı %44.5 olarak bulunmuştur.

Branşımızla ilgili bu yönde beş çalışma yapılmıştır. Bunların üçünde Amerikan Akademi toplantıları incelenmiştir.^[1,3,8] Larian ve ark.nın^[3] 1993-1995 yılları arasında yapılan üç toplantıyı değerlendirdikleri çalışmalarında, toplam 839 bildiriden 270'ünün (%32) yayına dönüştürüldüğü saptanmıştır. Peng ve ark.nın^[8] 1999 yılı toplantısını değerlendirmesi sonucunda, 260'ı poster olan toplam 473 bildirinin %50'sinin yayımlandığı saptanmıştır. Bu çalışmada bildiri sunumu ile yayımlanma arasında geçen ortalama süre 16 ay olarak bulunmuştur.

Cohen ve ark.nın^[1] 2012 yılındaki çalışmalarında ise 2000-2004 yılları arasındaki beş Amerikan Akademi toplantısında sunulan toplam 2464 bildirinin yayına dönüştürülme oranı %46.8 olarak bulunmuştur. Sözlü bildiriler ile posterlerin sunumu ile

yayımlanmaları arasında geçen ortalama süre ise sırasıyla 15.5 ve 19.1 ay olarak bulunmuştur.

Literatürdeki KBB ile ilgili dördüncü çalışmada ise İngiltere'de 1978-1995 yıllarının KBB toplantıları incelenirken, bildirilerin yayına dönüştürülme oranı %69.09 (456/660) ve ortalama yayımlanma süresi de 22.5 ay olarak bulunmuştur.^[9] Bu çalışmada elde edilen oran literatürde diğer branşların çeşitli toplantılarına yönelik elde edilmiş oranlar ile karşılaştırıldığında en yüksek olanlardan biridir. Ancak çalışmada 15'den fazla toplantıda sunulan bildiri sayısının da çok düşük (660) olması dikkat çekicidir.

Konuyla ilgili son çalışma ise ülkemizde yapılmış ve genel KBB dışında spesifik olarak 2007-2010 yılları arası yapılan dört Türk Ulusal Rinoloji kongresine ait bildiriler incelenmiştir.^[10] Bu çalışmada dört kongrede sunulan 218 bildirden 61'inin (%28) ortalama 20.8 ayda yayına dönüştürüldüğü saptanmıştır.

Çalışmamız ise KBB alanında branşımızla ilgili en kapsamlı toplantı olan ve her sene katılımın bin hekimin üzerinde gerçekleştiği TKBB ve BBC kongreleri ele alınarak gerçekleştirildi. Sözü edilen üç yıla ait kongrelerdeki toplam 1454 bildiri sayısı, birçok gelişmiş ülkenin değişik branşlarındaki önemli toplantılarında sunulan bildiri sayısından fazladır.^[1,6,7,16] Bunun yanında bildirilerin sunulması ile yayımlanması arasında geçen ortalama 18.6 aylık süre literatürdeki birçok çalışmayla uyumludur.^[4,5,8,10-12,17] Ancak bildirilerin yayına dönüştürülmesi ile ilgili saptanan %21.9'luk oran oldukça düşüktür. Tüm bildirilerin %53.2'sinin olgu sunumu olması, yayına dönüşme oranının nispeten düşük olmasından sorumlu olabilir.

Birçok benzer yayında da görüldüğü gibi sözlü bildirilerin yayına dönüştürülme oranı posterlerden yüksektir ve bu farkın çalışmamızda çok daha belirgin olduğu gözlemlendi. Bunun nedeni bilimsel açıdan daha kaliteli çalışmaların poster yerine sözlü bildiri olarak sunulması olarak açıklanmaktadır.^[1,9,10,18] Çalışmamızda bu görüşü destekleyen önemli bir bulgu sözlü bildirilerin %88'inin klinik araştırma, posterlerin ise %70.3'ünün olgu sunumu tipinde çalışmalardan oluşmasıdır.

Çalışmamızda üç kongreye ait bildirilerin tiplerinin, türlerinin ve yayına dönüştürülmelerinin kurumlara yönelik araştırılması ile bibliyometrik açıdan bilgiler edinilmesi sağlandı. Bu bilgiler gelecekte yapılacak benzer çalışmalarda elde edilecek

veriler ile karşılaştırmalar yapılabilmesini sağlamak açısından önemlidir.

Çalışmamızda yer alan kongre bildirilerinden üretilen toplam 319 yayının detaylı dökümü, branşımıza yönelik yayın ve yayıncılık alanını ilgilendiren önemli bilgiler sağladı. Burada 319 yayının 97'sinin SCI, 108'inin ise SCI-E kapsamındaki dergilerde yer almış olması özellikle dikkat çekicidir.

Kongrelerimizde sunulan bildirilerden üretilen yayınların büyük kısmının etki faktörü en üst düzeyde olan dergilerde yer alması memnuniyet verici iken, bildirilerden üretilen yayın oranının daha iyi seviyelere çekilebilmesi amacı ile olgu sunumu içerikli bildirilerin sayısında kısıtlamaya gidilmesi ve kabul edildiği halde sunulmayan bildirilerin yazarlarına yaptırım uygulanması gibi önlemler alınabilir. Toplantı kalitesini yükseltmek ve rekabeti artırmak amacı ile bazı branşların toplantılarında aynı yazar ya da kliniklerin bildiri sayısında sınırlamalara gidilmektedir. Aynı zamanda bu durum toplantılardaki bildiri değerlendirme komitelerinin yüzlerce bildiriye inceleme gücünü ortadan kaldırarak daha sağlıklı ve objektif değerlendirmeler yapılmasını sağlayabilir.^[2,16]

Çalışmada dikkati çeken bir nokta da, sunulan bildiriler ile bunlardan üretilen yayınlar arasında bazı farklılıkların olmasıdır. Belirtildiği üzere bildiri ile ilgili makale arasında, hipotez, çalışma tasarımı ya da sonuçlar açısından belirgin farklılık olanlar çalışmaya dahil edilmedi. Ancak yine de toplam 319 yayının sadece 103'ünün bildiri ile birebir aynı olması ve kalan diğer yayınların tümünde başlık, yazar sıralaması, yazar sayısı ya da gereç ve yöntem bölümünün çalışılan hasta, örnek, denek gibi öğelerinde değişikliklerin olması dikkat çekicidir. Falagas ve Rosmarakis^[19] bir bilimsel toplantıda sunulup daha sonra yayına dönüştürülen bildiriler arasında veri açısından %59 oranında farklılık olduğunu saptamışlardır. Bu farklılık bildirilerin her zaman tam olarak sonuçlanmış çalışmalarını içermedikleri şeklinde yorumlandığında, makale ya da kitaplarda kaynak olarak kabul edilmemelerine yönelik geçerli bir neden olabilir.

Çalışmamızla ilgili potansiyel bir kısıtlılık, isim, başlık ve farklı anahtar sözcükler ile araştırmanın güçlendirilmiş olmasına karşın halen bazı yayınların gözden kaçmış olabileceği ihtimalidir. Kullanılan arama motorlarının tüm dizinleri taramaması da bazı yayınların saptanamamasına neden olmuş olabilir. Çalışmaya alınan son kongre

olan 2010 yılı kongresinden Temmuz 2013'e kadar geçen sürenin nispeten kısa (31 ay) olması ve kongrelerde sunuma kabul edilmeyen bildirimlerin sayısı ile ilgili bilginin olmaması da çalışma ile ilgili diğer kısıtlayıcı faktörlerdir.

Genel KBB açısından bakıldığında çalışmamız konuyla ilgili ülkemizdeki ilk araştırma olup bildirimlerin yayına dönüşüm oranının saptanması dışında, üç kongredeki bildirimler ve bunlardan üretilen yayınların detaylı analizi ile literatürde konuyla ilgili birçok çalışmadan çok daha kapsamlıdır. Bu yönüyle çalışmada elde edilen bilgilerin bundan sonra ülkemizde yapılacak çalışmalara temel teşkil etmesi beklenebilir.

Çıkar çakışması beyanı

Yazarlar bu yazının hazırlanması ve yayınlanması aşamasında herhangi bir çıkar çakışması olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansman

Yazarlar bu yazının araştırma ve yazarlık sürecinde herhangi bir finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

KAYNAKLAR

1. Cohen MA, Mirza N, Dow K, Abboud SK. Presentation and publication rates among women and men at AAO-HNS meetings. *ORL J Otorhinolaryngol Relat Spec* 2012;74:325-9.
2. Dossett LA, Fox EE, del Junco DJ, Zaydfudim V, Kauffmann R, Shelton J, et al. Don't forget the posters! Quality and content variables associated with accepted abstracts at a national trauma meeting. *J Trauma Acute Care Surg* 2012;72:1429-34.
3. Larian B, Namazie A, Agha N, Azizzadeh B, Blackwell K, Wang MB. Publication rate of abstracts presented at the annual meeting of the American Academy of Otolaryngology-Head and Neck Surgery. *Otolaryngol Head Neck Surg* 2001;125:166-9.
4. Tambuscio S, Boghossian E, Sauvageau A. From abstract to publication: the fate of research presented at an annual forensic meeting. *J Forensic Sci* 2010;55:1494-8.
5. Secil M, Ucar G, Dicle O. Scientific papers presented at the 2000-2001 European Society of Gastrointestinal and Abdominal Radiology (ESGAR) meetings: publication rates during the period 2000-2004. *Eur Radiol* 2007;17:2183-8.
6. Patel AJ, Cherian J, Fox BD, Whitehead WE, Curry DJ, Luerssen TG, et al. Publication patterns of oral and poster presentations at the annual meetings of the Congress of Neurological Surgeons and the American Association of Neurological Surgeons. *J Neurosurg* 2011;115:1258-61.
7. Oliveira LR, Figueiredo AA, Choi M, Ferrarez CE, Bastos AN, Netto JM. The publication rate of abstracts presented at the 2003 urological Brazilian meeting. *Clinics (Sao Paulo)* 2009;64:345-9.
8. Peng PH, Wasserman JM, Rosenfeld RM. Factors influencing publication of abstracts presented at the AAO-HNS Annual Meeting. *Otolaryngol Head Neck Surg* 2006;135:197-203.
9. Roy D, Sankar V, Hughes JP, Jones A, Fenton JE. Publication rates of scientific papers presented at the Otorhinolaryngological Research Society meetings. *Clin Otolaryngol Allied Sci* 2001;26:253-6.
10. Doğan E, Durmuşoğlu M, Erdağ TK. Publication rates of presentations which were presented at Turkish National Rhinology Congresses. [Article in Turkish] *Kulak Burun Bogaz Ihtis Derg* 2013;23:282-7.
11. Greenberg D, Wacht O, Pliskin JS. Peer review in publication: factors associated with the full-length publication of studies presented in abstract form at the annual meeting of the Society for Medical Decision Making. *Med Decis Making* 2008;28:938-42.
12. Yoon PD, Chalasani V, Woo HH. Conversion rates of abstracts presented at the Urological Society of Australia and New Zealand (USANZ) Annual Scientific Meeting into full-text journal articles. *BJU Int* 2012;110:485-9.
13. Byerly WG, Rheney CC, Connelly JF, Verzino KC. Publication rates of abstracts from two pharmacy meetings. *Ann Pharmacother* 2000;34:1123-7.
14. De Bellefeuille C, Morrison CA, Tannock IF. The fate of abstracts submitted to a cancer meeting: factors which influence presentation and subsequent publication. *Ann Oncol* 1992;3:187-91.
15. Scherer RW, Langenberg P, von Elm E. Full publication of results initially presented in abstracts. *Cochrane Database Syst Rev* 2007;MR000005.
16. Collier JM, Vig N, Hammond D. Publish or perish? A survey of abstracts accepted for meetings of the British Association of Oral and Maxillofacial Surgeons, and subsequently published. *Br J Oral Maxillofac Surg* 2010;48:540-3.
17. Rollin L, Darmoni S, Caillard JF, Gehanno JF. Fate of abstracts presented at an International Commission on Occupational Health (ICOH) congress--followed by publication in peer-reviewed journals? *Scand J Work Environ Health* 2009;35:461-5.
18. Knobloch K, Yoon U, Rennekampff HO, Vogt PM. Quality of reporting according to the CONSORT, STROBE and Timmer instrument at the American Burn Association (ABA) annual meetings 2000 and 2008. *BMC Med Res Methodol* 2011;11:161.
19. Falagas ME, Rosmarakis ES. Clinical decision-making based on findings presented in conference abstracts: is it safe for our patients? *Eur Heart J* 2006;27:2038-9.